

Nr 244.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till vissa ändringar i gällande tulltaxa m. m.; given Stockholms slott den 17 april 1936.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 17 april 1936.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena och chefen för handelsdepartementet vissa frågor om ändringar i eller tillägg till gällande tulltaxa samt anför därvid följande:

Kaliumhydrat i fast form. Kaliumhydrat är en viktig råvara för såpindustrien. Denna vara, såväl i fast form som i lösning, är jämte natrium-

Bihang till riksdagens protokoll 1936. 1 saml. Nr 244.

hydrat samt kalium- och natriumxantogenat i gällande tulltaxa upptagen under nr 188 med en tull av 2 kronor 50 öre för 100 kilogram.

Tekniskt kaliumhydrat i fast form innehåller vanligen 90—92 procent kaliumhydrat (KOH), under det att i handeln förekommande kaliumhydrat i lösning icke brukar innehålla mer än omkring 50 procent KOH, ofta endast 48 procent. Den fasta varan är alltså i det närmaste dubbelt så koncentrerad som den flytande, och priset å den förra är också i stort sett dubbelt så högt. Beträffande natriumhydrat är skillnaden i procenthalt mellan vara i fast form och vara i lösning ännu större, men någon import av lösning äger praktiskt taget icke rum. Priset å fast natriumhydrat är i allmänhet något lägre än priset å kaliumhydrat i lösning.

I en den 27 januari 1936 dagtecknad skrift har Elektrokemiska aktiebolaget i Bohus hemställt, att tullsatsen för kaliumhydrat i fast form måtte höjas till 4 kronor 50 öre för 100 kilogram. Till stöd härför har bolaget anfört huvudsakligen följande:

Med nu gällande bestämmelser droge kaliumhydrat, räknat i effektiv 100-procentig vara, olika tull alltefter som varan infördes i fast form eller i lösning. En förhöjning av tullsatsen för kaliumhydrat i fast form till 4 kronor 50 öre för 100 kilogram skulle bringa tullsaterna för de båda slagen kaliumhydrat i överensstämmelse med varandra.

Före 1935 hade kaliumhydrat importerats huvudsakligen i form av 50-procentig lösning. Sålunda hade under åren 1927—1932 endast omkring 12 procent av importen utgjorts av kaliumhydrat i fast form. Under år 1935 hade emellertid en avsevärd förändring inträtt i importens sammansättning, i det att importen av fast kaliumhydrat då stigit till 31 procent. Bolaget tillverkade sedan lång tid tillbaka kaliumhydrat såväl i fast form som i lösning. På grund av inträdda prissänkningar på senare tid hade emellertid tillverkningen blivit förlustbringande, och bolaget måste därför räkna med möjligheten att nödgas helt upphöra med densamma, något som skulle medföra en väsentlig minskning av bolagets personal. I syfte att förebygga en sådan utveckling borde tullsaterna avvägas så, att de icke speciellt gynnade importen av fast kaliumhydrat.

Kommerskollegium och generaltullstyrelsen hava, efter remiss, den 11 februari 1936 gemensamt avgivit utlåtande över framställningen samt därvid överlämnat ett från Sveriges kemiska industrikontor införskaffat yttrande i ärendet.

Sveriges kemiska industrikontor har framhållit, att den ökade importen av fast kaliumhydrat i viss grad oroar den inhemska marknaden, varför ett fastställande av tullen för fast kaliumhydrat till 4 kronor 50 öre för 100 kilogram skulle bidra till att stabilisera marknaden, vilket vore ett önskemål även från konsumenternas sida. Med hänsyn jämväl till att det låge en viss inkonsekvens i att samma tull erlades för 90-procentig vara som för 50-procentig har industrikontoret tillstyrkt bifall till framställningen.

Kommerskollegium och *generaltullstyrelsen* hava i sitt utlåtande först lämnat vissa uppgifter rörande införselkvantiteterna av de i tulltaxenr 188 ingående varorna för åren 1930—1935 ävensom beträffande medelpriserna i öre per kilogram på sätt framgår av nedanstående sammanställning:

Å r	Stat. nr 472 kaliumhydrat i fast form		Stat. nr 473 kaliumhydrat i lösning		Stat. nr 474 natriumhydrat		Stat. nr 475 kalium- och natriumxantogenat	
	ton	öre/kg.	ton	öre/kg.	ton	öre/kg.	ton	öre kg.
1930	135	55	2,261	25	1,289	28	14	122
1931	230	47	3,081	25	1,526	27	34	129
1932	175	66	2,573	30	1,799	34	35	174
1933	159	68	2,474	34	2,390	29	38	167
1934	253	61	3,464	32	2,117	28	78	123
1935	653	56	2,611	31	1,891	27	150	98

Därefter hava ämbetsverken anført i huvudsak följande:

Redan 1906 års tulltaxekommitté, på vars förslag nu gällande tullar å förevarande produkter tillkommit, hade haft sin uppmärksamhet fäst på hit-hörande förhållanden, men av tekniska skäl hade någon åtskillnad icke ansetts kunna göras mellan kaliumhydrat och natriumhydrat trots deras olika värde liksom ej heller mellan alkalihydrat av olika styrka. Numera kunde emellertid de tekniska svårigheterna ej anses vara av sådan beskaffenhet, att de borde förhindra en mera rättvis avvägning av tullbeskattningen av ifrågavarande produkter, särskilt som blandningar av kalium- och natriumhydrat, vilkas åtskiljande skulle kunna medföra svårigheter, icke syntes förekomma i handeln och ej heller torde kunna få någon praktisk betydelse.

Med hänsyn till det fasta kaliumhydratets högre koncentration och pris syntes införandet av den av sökandebolaget föreslagna tullsatsen för kaliumhydrat i fast form vara fullt motiverat. Beloppet, 4 kronor 50 öre för 100 kilogram, motsvarade endast omkring 8 procent av varans importvärde. För kaliumhydrat i lösning samt natriumhydrat i fast form motsvarade den nuvarande tullsatsen, vilken skulle bli gällande även i fortsättningen, 8—10 procent av varans värde. Att märka vore vidare, att Sveriges kemiska industrikontor i sitt yttrande anført, att fastställandet av den föreslagna högre tullen för kaliumhydrat i fast form i viss mån vore ett önskemål även från konsumenternas sida. Vad kaliumxantogenat beträffade skulle en förhöjning av tullsatsen kunna ifrågasättas som konsekvens av sökandebolagets förslag, men bland annat till följd av att nämnda vara för närvarande icke torde vara föremål för tillverkning inom landet hade ämbetsverken icke ansett någon dylik förändring nu böra företagas.

I anslutning till vad sålunda anförts hava ämbetsverken hemställt om bifall till bolagets framställning, varjämte generaltullstyrelsen framlagt förslag till erforderlig författningsändring.

Såsom av den förebragta utredningen i ärendet framgår innebära de nu gällande bestämmelserna, att kaliumhydrat, omräknat i 100-procentig vara, drager olika tull alltefter som varan införes i fast form eller i lösning. Framställningen, som avser att göra den effektiva tullbeskattningen av kaliumhydrat lika, vare sig varan införes i den ena eller den andra formen, synes mig vara värd beaktande, i all synnerhet som den inhemska produktionens fortsatta tillvaro därigenom torde bli tryggad. I likhet med de hörda

*Departement-
chefen.*

myndigheterna anser jag mig därför böra förorda bifall till framställningen. Generaltullstyrelsens förslag till författningsändring har icke givit anledning till erinran från min sida.

Glutenlim. Gluten kallas de äggviteämnen, som ingå i spannmålskornens kärna. Glutenlim eller wienerlim framställes i regel genom jäsning av gluten, som jämte vetestärkelse erhålles ur glutenrikt vetemjöl, samt har sin huvudsakliga användning inom skoindustrien för klistring i skodon. I gällande tulltaxa är glutenlim upptaget under nr 277 med tull av 3 kronor för 100 kilogram.

I en den 9 augusti 1935 dagtecknad skrift har Ceramin aktiebolaget i Norrköping hemställt, att tullen å glutenlim måtte höjas till 20 kronor för 100 kilogram. Till stöd för framställningen har anförts bland annat:

Bolaget hade i juli 1935 upptagit tillverkning av glutenlim och vetestärkelse ur svenskt vetemjöl, och det vore bolagets avsikt att försöka ersätta den icke obetydliga importen av dessa båda varuslag med inhemska tillverkningar. På den svenska marknaden hade importerat glutenlim under lång tid betingat ett pris av 1 krona 47 öre för kilogram, men så snart bolaget börjat sin försäljning hade de utländska konkurrenterna erbjudit leveranser för endast 1 krona 33 öre för kilogram. Då sistnämnda pris syntes ligga under produktionskostnaden och det åtminstone i vissa fall finge räknas med statliga exportunderstöd, måste prisnedsättningen betraktas som en kampåtgärd i syfte att hålla den svenska marknaden öppen för utländsk import. Den nuvarande tullen, vilken motsvarade endast cirka 2 procent av varans värde, lämnade praktiskt taget inget skydd mot utländsk dumping.

Över framställningen hava *kommerskollegium* och *generaltullstyrelsen*, efter remiss, den 30 augusti 1935 avgivit gemensamt utlåtande, därvid *kollegium* tillika överlämnat ett från *Sveriges kemiska industrikontor* inhämtat yttrande, däri den begärda tullhöjningen tillstyrks.

Ämbetsverken hava för egen del anfört i huvudsak följande:

Före år 1911 hade glutenlim tullbehandlats såsom ej specificerat kemiskt-tekniskt preparat, andra slag, med en tull av 15 procent av värdet. På förslag av 1906 års tullkommitté hade varan blivit föremål för särskilt omnämnande i tulltaxan, varvid nuvarande tullsats fastställdes, vilken då beräknats motsvara den förut utgående värdetullen. Utgångspunkten för beräkningarna hade därvid varit, att gluten- eller växtlim vanligen infördes i lösning på fat till ett pris av omkring 20 öre för kilogram. Numera syntes någon införsel av dylikt lim i lösning överhuvud taget icke förekomma. Införseln av till tulltaxenr 277 hörande vara utgjordes numera praktiskt taget enbart av lim i fast form, s. k. wienerlim. Importpriset hade år 1934 enligt införselstatistiken uppgått till i medeltal 1 krona 46 öre per kilogram, vilket pris nära överensstämde med den av sökandebolaget lämnade uppgiften. Vikttullen motsvarade alltså numera endast omkring 2 procent av varuvärdet. Vad sålunda anförts innebure tvivelsutan ett starkt skäl för den av bolaget föreslagna tullförhöjningen. Den begärda tullsatsen av 20 kronor för 100 kilogram skulle även med hänsyn till det lägre pris, vartill wienerlim offererades från utlandet, sedan bolaget påbörjat sin tillverkning, ej motsvara mer än 15 procent av varuvärdet eller den tullbeskattning, som gällt för glutenlim före år 1911.

Inhemsk tillverkning av vetestärkelse och wienerlim syntes under de senare åren endast hava bedrivits i mindre omfattning av ett företag, och enligt vad som uppgivits hade tillverkningen icke varit lönande. Ett bifall till den begärda tullhöjningen å wienerlim skulle givetvis i hög grad öka förutsättningarna för en räntabel tillverkning. Enligt vad bolaget under hand meddelat kollegium, räknade bolaget med att Sverige i så fall skulle bliva självförsörjande beträffande ifrågavarande produkter, vilka till och med kunde bliva föremål för export i viss omfattning. Den nationalekonomiska betydelsen av en dylik utveckling ökades väsentligt därigenom, att bolaget för sin tillverkning använde inhemskt glutenrikt vetemjöl som råvara, varigenom avsättningen av inhemsk spannmål i någon mån förbättrades. Vid den förut inom landet bedrivna tillverkningen hade det ansetts nödvändigt att använda utländskt vetemjöl som råvara.

Vid bedömning av föreliggande fråga borde hänsyn även tagas till att priset å vetemjöl inom landet låge avsevärt över världsmarknadsnivån. Även om man syntes kunna räkna med att svenskt vetemjöl komme att tillhandahållas tillverkare av glutenlim till ett pris, som motsvarade världsmarknadspriset inklusive tull, innebure detta dock en tullbelastning av råvaran med 6 kronor 50 öre för 100 kilogram. Då bolaget räknade med att ur 100 kilogram glutenrikt vetemjöl kunna framställa omkring 10 kilogram wienerlim, omkring 50 kilogram prima vetestärkelse och 8—10 kilogram sekunda vetestärkelse, innebure förefintligheten av råvarutullen ett ytterligare motiv för genomförandet av den föreslagna tullförhöjningen.

Den inhemska förbrukningen av glutenlim syntes kunna uppskattas till omkring 40,000 kilogram årligen, varför införandet av en tull å 20 kronor för 100 kilogram skulle motsvara en total tullbelastning av omkring 8,000 kronor. Detta belopp syntes ämbetsverken icke vara av den storleksordning, att hänsynen till konsumenterna, vilka i huvudsak vore att söka inom skoindustrien, borde förhindra bifall till den föreslagna tullförhöjningen.

För egen del finner jag de skäl, som anförts till stöd för den ifrågasatta tullförhöjningen, övertygande. Jag tillstyrker alltså, att tullen å glutenlim bestämmes till 20 kronor för 100 kilogram, vilken tullsats motsvarar den sedan gammalt utgående tullen för vissa andra, till tulltaxenr 278 och 279 hänförliga slag av lim. *Departementsochefen.*

Elastiska band och snören m. m. I en den 12 september 1935 dagtecknad skrift hava Borås band- & hängslefabriks aktiebolag, aktiebolaget Borås mekaniska gummivärfveri, fabriksaktiebolaget Skandinavien, Gårda fabrikers aktiebolag, aktiebolaget Sjuntorp samt Svenska band- & snörmakerifabriks aktiebolaget hemställt, dels att den enligt förordningen den 31 januari 1932 (nr 15) med tillägg till gällande tulltaxa utgående tilläggstullen för till tulltaxenr 538 och 581 (statistiskt nr 1076 och 1138) hänförliga elastiska band och snören, innehållande silke, samt hängslen och andra liknande arbeten av dylika band eller snören måtte höjas från nuvarande 150 till 300 kronor för 100 kilogram, dels ock att samma tilläggstull måtte införas för till tulltaxenr 460 (statistiskt nr 993) hänförliga vävnader, innehållande såväl kautschuk som silke.

Till stöd för framställningen har anförts i huvudsak följande:

Då förenämnda tilläggstullar på sin tid infördes, hade avsikten varit att

lämna bandfabrikerna full kompensation för den samtidigt införda tilläggstullen och accisen å silke, 300 kronor för 100 kilogram. Detta framginge av ett uttalande i Kungl. Maj:ts proposition nr 59 till 1932 års riksdag, enligt vilket tilläggstullarna för ifrågavarande band och snören bestämts till 150 kronor för 100 kilogram med utgångspunkt från det antagandet, att silke icke inginge däri till större mängd än 50 procent av varans vikt. Även om man bortsåge från att tullsatsen för de till tulltaxenr 460 hänförliga vävnaderna i berörda sammanhang lämnades helt oförändrad, hade den avsedda kompensationen icke kommit fabrikanterna till del, beroende på att silket i ett flertal av artiklarna inginge till en mängd av cirka 70 procent av den färdiga varans vikt, vartill komme att omkring 10 procent av silket bortginge under tillverkningen genom färgning, spolning och vävning. Redan före tilläggstullarnas införande hade tullskyddet legat i underkant. Av sökandena uppgjorda kalkyler utvisade, att med nuvarande tullsatser åtskilliga av de ifrågavarande artiklarna kunde importeras till priser, som låge under sökandenas tillverkningskostnader, något som också tagit sig uttryck i stigande importsiffror.

I detta sammanhang bör nämnas, att Borås band- & hängslefabriks aktiebolag jämte tre andra företag redan i september 1932 hos Kungl. Maj:t hemställde om viss höjning av tilläggstullen för varor, hänförliga till tulltaxenr 538 och 581. I ett den 14 december 1932 avgivet utlåtande över denna framställning förklarade kommerskollegium och generaltullstyrelsen sig icke vilja bestrida, att den kompensation i form av tilläggstull, som år 1932 fastställdes för att uppväga den samtidigt införda tilläggstullen och accisen å silke, i viss mån kunde verka ofullständigt. Med hänsyn till den år 1932 inträdda minskningen i införseln av ifrågavarande varuslag och då det i allt fall näpeligens kunde ifrågasättas annat än en mindre jämkning i tullskyddet, ansågo sig emellertid ämbetsverken åtminstone för det dåvarande icke kunna förorda ändring av tullagstiftningen på i ansökningen föreslaget sätt. Ämbetsverken hemställde därför, att ansökningen icke måtte för det dåvarande föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. I enlighet med ämbetsverkens hemställan förklarade Kungl. Maj:t den 3 november 1933, att framställningen icke föranledde någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Över den nu föreliggande framställningen hava *kommerskollegium* och *generaltullstyrelsen*, efter remiss, den 29 oktober 1935 gemensamt avgivit utlåtande.

Ämbetsverken hava till en början berört frågan om ökat tullskydd för varor, fallande under tulltaxenr 538 och 581, samt därutinnan — efter erinran om den tidigare framställningen i ämnet — anført i huvudsak följande:

Införseln av till tulltaxenr 538 och 581 hänförliga varor hade sedan år 1933 visat en viss ökning. Under antagande att införseln under det sista kvartalet av år 1935 komme att hålla sig på samma nivå som i medeltal under de tre föregående kvartalen, kunde den totala införseln under år 1935 approximativt uppskattas till 29,000 respektive 3,000 kilogram, vilket skulle innebära en stegring i införseln med 29 respektive 38 procent i förhållande till år 1933. Ämbetsverken ville med hänsyn härtill ej längre motsätta sig att en viss justering av tilläggstullarna beträffande tulltaxenr 538 och 581 nu företoges. Då mängden silke varierade avsevärt i olika varor av ifråga-

varande slag, vore det givetvis otänkbart, att tilläggstullen i samtliga fall skulle kunna bereda exakt den compensation, som vore berättigad med hänsyn till den förefintliga tilläggstullen, respektive accisen å silke. Ämbetsverken kunde icke dela sökandebolagens uppfattning att tilläggstullen borde beräknas uteslutande med ledning av den högsta mängd silke, som förekomme i ifrågavarande varor, utan ansåge, att tilläggstullen borde avpassas med hänsyn till den mängd silke, som importvarorna i genomsnitt kunde anses innehålla. Ur denna synpunkt ville ämbetsverken förorda en höjning av tilläggstullen från 150 till 200 kronor för 100 kilogram.

Beträffande framställningen i övrigt hava ämbetsverken yttrat följande:

I nu föreliggande framställning hemställa tillverkarna även om införandet av tilläggstull för till tulltaxenr 460 hänförliga vävnader, innehållande såväl kauschuk som silke. Med avseende härå få ämbetsverken erinra om att överrubriken till tulltaxenr 459—462 genom kungörelse den 13 mars 1933 (nr 76) utökades till att omfatta jämväl strumpstolsarbeten och andra genom virkning, stickning eller knytning tillverkade varor, innehållande kauschuk, utan sömnadsarbete, ej hänförliga till annat nummer. Förändringen innebär, bland annat, att på strumpstol tillverkad korsettväv och dylika varor, innehållande såväl kauschuk som silke, numera hänföras till tulltaxenr 460 med en tull av 400 kronor för 100 kilogram i stället för, såsom tidigare varit fallet, till tulltaxenr 552 med en tull av 3,000 kronor för 100 kilogram. Den lägre tullsatsen för dessa varor torde få betraktas som bunden med hänsyn till utväxlade noter mellan Sverige och Frankrike. Införandet av tilläggstull för samtliga till tulltaxenr 460 hänfödda varor torde därför icke kunna ifrågakomma. Då korsettväv i huvudsak lärer fylla samma ändamål, vare sig den tillverkats i vävstol eller på strumpstol (»handvävd»), torde det få anses oformligt att utbryta och med tilläggstull belägga endast den i vävstol tillverkade varan, vilket för övrigt dessutom skulle medföra vissa olägenheter i tulltekniskt avseende. Utan att ingå på en närmare prövning av frågan, huruvida ett ökat tullskydd för den inhemska industrien med avseende å nu omhandlade vävnader i och för sig kan anses vara av behovet påkallat, få ämbetsverken därför avstyrka bifall till sökandebolagens framställning i vad densamma avser tulltaxenr 460.

I anslutning till vad i utlåtandet anförts hava ämbetsverken upprättat förslag till erforderliga ändringar i förordningen den 31 januari 1932 (nr 15) med tillägg till gällande tulltaxa.

På de av kommerskollegium och generaltullstyrelsen anförda skälen anser *Departements-
chefen.* jag mig icke kunna förorda någon ökning av tullskyddet för till tulltaxenr 460 hänförliga vävnader.

Däremot synes en höjning av den nuvarande tilläggstullen vid tulltaxenr 538 och 581 motiverad. I fråga om storleken av denna höjning ansluter jag mig till ämbetsverkens förslag, vilket såvitt av utredningen kan bedömas får anses innebära en lämplig avvägning av hithörande tullsatser.

Vissa trikåvaror. Kläder och andra sömnadsarbeten, ej särskilt nämnda, av knutna, stickade, virkade eller på strumpstol förfärdigade varor hänföras, om de utgöras av blusar, kjolar, klädningar eller morgonrockar av spånadsvara (metervara), icke innehållande silke, till tulltaxenr 592 (statistiskt nr 1152—1153) och beläggas enligt gällande bestämmelser med samma tull

som klädespersedlar av vävnad av motsvarande spånadsämne, men eljest till tulltaxenr 593 (statistiskt nr 1154), i vilket fall de beläggas med samma tull som är bestämd för strumpstolsarbeten, utan förhöjning. Underkläder, nattdräkter och andra dylika klädespersedlar av strumpstolsgoods, icke innehållande silke, falla under tulltaxenr 557 (statistiskt nr 1101—1104) och draga samma tull som trikåväven eller 175 kronor för 100 kilogram, dock att underkläder av nämnda material, vägande högst 1 kilogram per dussin, hänföras till tulltaxenr 556 (statistiskt nr 1099—1100) med tull av 225 kronor för 100 kilogram.

Vid olika tillfällen under senare år hava svenska fabrikanter av konfektionerade trikåvaror hemställt om ökat tullskydd för sina tillverkningar. Tre av dessa framställningar hava ännu icke föranlett något beslut från Kungl. Maj:ts sida, nämligen *dels* en av aktiebolaget Sveriges förenade trikåfabriker i Borås den 21 juni 1933 gjord hemställan om höjning av tullen å sådana underkläder av strumpstolsarbete, som äro garnerade med band eller spetsar innehållande silke, *dels* en den 21 februari 1934 dagtecknad framställning från aktiebolaget Floretta i Stockholm om förhöjd tull å färdigkonfektionerade artiklar av strumpstolsvara, *dels* ock en av K. G. Olsson i Motala såsom innehavare av firman Motala trikåfabrik den 4 mars 1935 gjord framställning om höjning av viktgränsen i tulltaxerubriken nr 556 från nuvarande 1 kilogram till 2 kilogram per dussin.

Över framställningarna från aktiebolaget Sveriges förenade trikåfabriker samt från förutnämnde firmainnehavare hava kommerskollegium och generaltullstyrelsen avgivit infordrade utlåtanden. I anledning av den förra framställningen förordade kommerskollegium för sin del i första hand ett och i andra hand ett annat bland fyra av generaltullstyrelsen framlagda alternativa förslag till ändring i tulltaxan för tillgodoseende av den inhemska industriens behov av ökat tullskydd. Samtidigt uttalade emellertid kollegium såsom sin mening, att hithörande frågor borde underkastas en förnyad tullteknisk utredning, vilken närmast syntes böra ankomma på generaltullstyrelsen.

Sedan generaltullstyrelsen därefter gått i författning om verkställande av en dylik utredning, har styrelsen såsom resultat därav i skrivelse den 5 februari 1935 framlagt förslag till ändring av tulltaxan i fråga om vissa trikåvaror, hänförliga till tulltaxenr 556—557 samt 592—593.

Innan redogörelse lämnas för detta förslag torde det vara lämpligt att med några ord beröra tillkomsten av nuvarande bestämmelser rörande tulltaxeringen av vissa hithörande artiklar.

Klädespersedlar av trikåvara tulltaxerades tidigare såsom strumpstolsarbeten utan förhöjning av tullen. Vid den revision av tulltaxan, som avslutades år 1929, framställde en representant för konfektionsindustrien yrkande därom, att med broderier och dylikt försedda persedlar av nämnda material måtte åsättas högre tull. Det påvisades härvid, att konfektionsindustrien i fråga om dessa persedlar icke blott saknade tullskydd utan även hade att

vidkännas en direkt tullbelastning dels för vid tillverkningen uppkommande avfall, dels ock för vissa besättningsartiklar, av vilka särskilt sådana, som innehöllo silke, droge hög tull. Vidare framhölls, att i stort sett samma skäl, som föranlett en differentiering i tullskyddet för klädespersedlar av vanlig vävnad allt efter utstyrslsn, med fog kunde åberopas även i fråga om persedlar av trikåväv. Under den verkställda utredningen framgick, att kravet på ändring av tullbestämmelserna i berörda avseende icke saknade berättigande. I flera moderna utländska tulltariffer äro också vissa sydda trikåvaror uppdelade efter samma grunder som motsvarande persedlar av vävnad. Det befanns emellertid, att frågan huru tullen å konfektionerade artiklar av trikåvara borde avvägas och differentieras var av sådan räckvidd, att en tillfredsställande och slutlig lösning kunde vinnas först i samband med en mera omfattande revision av tulltaxan. Från olika håll ifrågasattes då, huruvida icke de påtalade oformligheterna i tullbeskattningen lämpligen skulle kunna provisoriskt avhjälpas, och ett förslag till ändring av tulltaxan i detta syfte framlades av Sveriges industriförbund. Förslaget innebar en höjning av tullen för med viss lyxutstyrsls försedda persedlar av strumpstolsgods av annat spånadsämne än silke, och avsikten var att tullförhöjningen skulle gälla endast för kläder, som tillverkades av metervara. I det yttrande, som generaltullstyrelsen häröver avgav, anförde styrelsen bland annat, att vid en provisorisk lösning av frågan fullt erkännande knappast kunde givas åt det berättigade i principen om likställighet i tullskyddshänseende mellan konfektionerade trikåvaror och av vävnad tillverkade kläder. Åtskilligt skulle emellertid vinnas, om de viktigaste klädespersedlarna av trikåmetervara, såsom blusar, kjolar, klädningar och morgonrockar, bleve likställda med motsvarande artiklar av vävnad. Däremot syntes koftor, som i regel endast underginge en enklare konfektionering, icke lämpligen böra drabbas av tullförhöjningen, och då vissa tulltekniska svårigheter säkerligen skulle uppstå vid särskiljandet av koftor och kappor, borde ej heller sistnämnda varuslag medtagas vid en eventuell ändring. Någon höjning av tullen för trikåvaror, innehållande silke, kunde icke ifrågakomma, enär denna tull var bunden genom handelstraktat med Tyskland. Förslaget angående provisorisk lösning av berörda tullfråga vann Kungl. Maj:ts och riksdagens gillande, och i överensstämmelse härmed erhöilo rubrikerna för kläder och andra, ej särskilt nämnda sömnadsarbeten av strumpstolsgods i den nya tulltaxan sin ännu gällande lydelse.

Redan vid tulltaxerevisionen framhölls, att upptagandet i taxan av vissa artiklar av trikåväv med förhöjd tull skulle kunna leda till betydande svårigheter av tullteknisk natur. Enligt vad generaltullstyrelsen uppgiver i sin nu föreliggande framställning hava farhågorna i detta avseende besannats. Såsom av det följande skall framgå, hava berörda svårigheter också övat inflytande på utformningen av styrelsens ändringsförslag. Styrelsen anför härom följande:

De svårigheter, som yppat sig, hava i främsta rummet bestått i att skilja blusar från andra, liknande persedlar, och dessa svårigheter hava givit anledning till ständiga tvister och klagomål. I handeln förekomma nämligen klädespersedlar av den form och beskaffenhet i övrigt, att det är ytterst vanskligt att avgöra, huruvida de rätteligen böra betecknas såsom blusar eller såsom blusskyddare, kofter, pullovers eller tröjor, vilka sistnämnda persedlar skola draga tull såsom strumpstolsarbeten, utan förhöjning. Enligt den kommersiella nomenklaturen göres icke någon bestämd skillnad mellan blusar och andra, blusliknande plagg, och det förtjänar i detta sammanhang nämnas, att vissa persedlar numera pläga benämnas bluskofter. I många fall har tulltaxeringen av nu ifrågavarande artiklar måst grundas på yttranden från på området sakkunniga personer. Det har emellertid ofta visat sig vara mycket svårt att av dessa erhålla ett bestämt uttalande, till vilken grupp plaggen i fråga rätteligen böra hänföras. Stundom hava olika fackmän uttalat mot varandra helt stridande uppfattningar. Vidare må framhållas, att plagg, som torde vara avsedda att användas såsom blusar, för närvarande i stor utsträckning tillverkas av så grovt material och med sådant utseende, att de svårligen kunna skiljas från sporttröjor.

Härjämte har uttrycket »metervara» i tulltaxenr 592 berett svårigheter vid tillämpningen av detta nummer. Såsom framgår av motiveringen har avsikten varit, att rubriken skulle omfatta endast vissa varor, tillverkade genom tillklippning och sömnad av trikåväv, framställd såsom metervara. Det är emellertid att märka, att i moderna stickmaskiner kunna framställas även avpassade stycken på sådant sätt, att materialet med visst fog kan betecknas såsom metervara. Den osäkerhet i tulltaxeringen, som blivit en följd härav, har även gjort sig särskilt gällande i fråga om blusar och blusliknande artiklar.

Styrelsen har sökt att till ledning för tulltaxeringen angiva vissa karaktäristiska kännetecken å de olika persedlarna. Det har emellertid visat sig icke vara möjligt att med nu gällande bestämmelser uppnå önskvärd säkerhet och likformighet i tulltaxeringen på området, varför en ändring synes erforderlig. Stockholms handelskammare har även i skrivelse till styrelsen framhållit, att den osäkerhet, som nu råder, medför avsevärda olägenheter för importörerna, och handelskammaren har därför hemställt, att åtgärder måtte vidtagas i syfte att vinna rättelse häri, dock utan någon mera väsentlig tullförhöjning inom ifrågavarande grupp.

Vissa tullförvaltningar, från vilka yttranden infordrats i denna fråga, hava likaledes betonat angelägenheten av att en ändring, innebärande förenkling i tulltaxeringen, måtte komma till stånd. Aktiebolaget Sveriges förenade trikåfabriker i Borås har å andra sidan, sedan bolaget erhållit kännedom om berörda framställning av Stockholms handelskammare, till styrelsen uttalat den meningen, att någon ändring icke vore behövlig, och anhållit, att sådan åtgärd icke måtte vidtagas, som kunde leda till sänkning av gällande tullsatter. I anslutning härtill hava Västergötlands och norra Hallands handelskammare samt Borås sortens grossist- och beklädnadsfabrikanters förening i skrivelser till styrelsen hemställt, att om någon ändring av tulltaxenr 592 ansåges böra vidtagas, rubriken måtte utvidgas till att omfatta jämväl blusliknande artiklar. Enligt handelskammarens mening borde i sådant fall jämte blusar omnämnas jumpers, kofter och skjortor med fast krage.

Ökad likformighet i tulltaxeringen skulle tvivelsutan kunna vinnas på det sätt, att med blusar jämförliga persedlar upptoges i tulltaxenr 592. Större delen av de tulltekniska svårigheter, som hittills gjort sig gällande, skulle genom en sådan utvidgning av rubriken otvivelaktigt minskas. Styrelsen

tilltror sig likväl icke kunna med full säkerhet bedöma, huruvida icke med hänsyn till modets växlingar även efter en sådan ändring tvistigheter beträffande den rätta tolkningen fortfarande komme att uppstå. En dylik ändring skulle även innebära en utsträckning av den högre tullens tillämpning till vissa trikåvaror, som nu tulltaxeras på sätt i tulltaxenr 593 är bestämt, d. v. s. såsom strumpstolsarbeten utan förhöjning av tullen. Styrelsen har även sökt finna en beteckning, som tydligare än uttrycket »blusar» anger de artiklar, vilka äro avsedda att träffas av den högre tullen. Den sakkunskap, som stått till buds, har emellertid icke kunnat giva något uppslag härtill. Vid detta förhållande synes annan utväg knappast stå öppen än att ur tulltaxenr 592 utesluta blusar, vilka då skulle komma att falla under nr 593 och, liksom tidigare, draga tull enligt vad för strumpstolsarbeten i allmänhet är stadgat. Enär den damkonfektion, för vars skydd tullförhöjningen på sin tid blev vidtagen, ej längre i större utsträckning vid tillverkningen använder sig av trikotage i form av metervara, torde en sådan ändring icke komma att befinnas medföra någon större olägenhet för den inhemska tillverkningen på detta område.

I anslutning till det anförda har generaltullstyrelsen framlagt förslag till sådan ändring av tulltaxenr 592, att därur skulle uteslutas blusar. Till stöd härför har styrelsen utöver vad förut nämnts jämväl erinrat, bland annat, att konfektioneringen av blusar och liknande klädesplagg vore av tämligen enkel natur samt att dylika persedlar i regel tillverkades av grövre ullgarn och följaktligen bleve tyngre än de vanliga damkonfektionsartiklarna. Emellertid har styrelsen å andra sidan framhållit, att trikåindustrien vid sin tillverkning av blusar obestriddligen haft ett gott stöd i de nuvarande bestämmelserna, vilket den av naturliga skäl ej gärna ville mista. Styrelsen har därför ingått på frågan, huruvida icke samtidigt med sänkningen av tullen å blusar ett ökat tullskydd borde beredas för vissa artiklar av lättare trikotage. Härom har styrelsen anförut följande:

Lättare trikotage användes i stor utsträckning för tillverkning av vissa persedlar, nämligen underkläder och nattdräkter. Det tullskydd, som denna tillverkning åtnjuter, anses vara mycket otillfredsställande. Utgöres materialet av silke, synes anledning dock ej föreligga att vidtaga ändring, enär den nuvarande tullen å trikotage av silke ej utnyttjas av de inhemska tillverkarna. Annorlunda te sig förhållandena i fråga om persedlar av material, som icke innehåller silke.

Styrelsen tillåter sig erinra därom, att framställningar om höjning av tullen för nyss omnämnda artiklar tidigare gjorts av aktiebolaget Floretta i Stockholm och av aktiebolaget Sveriges förenade trikåfabriker i Borås, i anledning varav såväl kommerskollegium som generaltullstyrelsen vid olika tillfällen under åren 1933 och 1934 avgivit yttranden i ämnet. Såsom motivering för kravet på högre tull har från industriens sida framhållits, att ett mycket betydande avfall uppkomme vid tillverkningen samt att för fabriktionen erforderligt silke och utsmykningsmaterial i form av broderier och spetsar numera vore belagt med hög tull. Sålunda droge exempelvis hopsydda spetsar, innehållande silke, som i stor utsträckning komme till användning såsom utstyrsel, en tull av 4,000 kronor för 100 kilogram. För silke av inhemsk tillverkning utginge accis. Enär de färdiga artiklarna, om man bortsågo från underkläder, vägande högst 1 kilogram per dussin (tulltaxenr 556), icke vore åsatta högre tull än trikåväven (tulltaxenr 557), hade indu-

strien att vidkännas en direkt tullbelastning, som försatte densamma i en mycket ogynnsam ställning och i hög grad gynnade importen.

Vid de utredningar i ämnet, som tidigare verkställts och för vilka redogörelse lämnats i förut berörda yttranden, har styrelsen funnit en höjning av tullskyddet för den inhemska tillverkningen i viss utsträckning motiverad, och styrelsen har även i sina yttranden framlagt alternativa förslag till ändring av tulltaxan för tillgodoseende av industriens berättigade krav i nämnda avseende. Vissa skäl kunna anses tala för att en sådan ändring genomföres först i samband med en allmän revision av tulltaxan, men med hänsyn till ovissheten, när en sådan tulltaxerevision kan komma till stånd, synes anledning föreligga att i nu förevarande sammanhang giva denna tullfråga en lösning genom en måttlig höjning av tullen å sådana underkläder och nattdräkter, tillverkade av trikå av annat spånadsämne än silke, som äro försedda med broderier, spetsar och dylikt. Genom en sådan ändring skulle de mest framträdande oformligheterna i tullbeskattningen på ifrågasvarande område bliva avhjälpta. De resultat, som erhållits vid tidigare utredningar angående tullbeskattningen av materialierna, synas utvisa, att tullen lämpligen bör fastställas för persedlar, som äro försedda med broderier, spetsar, foder, uppslag eller annan besättning, vari silke ingår, eller eljest till en mindre del bestå av vara, i vilken silke ingår, till 600 kronor och för plagg, som äro försedda med broderier eller spetsar, vari silke icke ingår, till 400 kronor för 100 kilogram. Tullen skulle då komma att utgå med samma belopp som för klädespersedlar av bomullsvävnad med motsvarande utstyrsel (tulltaxenr 608—609).

Den sålunda förordade differentieringen av tullskyddet har generalstyrelsen föreslagit skola ske genom sammanförande under tulltaxenr 556 av underkläder och nattdräkter samt uppdelning av berörda nummer i fyra underderrubriker, av vilka en (nr 556: 1) skulle omfatta dylika artiklar med utstyrsel, innehållande silke, med tull av 600 kronor för 100 kilogram, samt en annan (nr 556: 2) avse persedlar med utstyrsel, vari silke icke ingår, med tull av 400 kronor för 100 kilogram. För underkläder och nattdräkter utan utstyrsel skulle nuvarande tullsatser bibehållas oförändrade; tullen skulle sålunda utgöra för underkläder, vägande högst 1 kilogram per dussin (nr 556: 3), 225 kronor samt för andra hithörande artiklar (nr 556: 4) 175 kronor för 100 kilogram.

Till ytterligare belysning av förevarande spörsmål torde här böra lämnas följande uppgifter rörande storleken av importen under senare år av vissa trikåvaror.

Tulltaxe- nr	Stat. nr	1932		1933		1934		1935	
		ton	1,000 kr.	ton	1,000 kr.	ton	1,000 kr.	ton	1,000 kr.
556	1099	2.8	48	1.9	41	2.7	59	3.8	80
556	1100	88.7	868	60	533	58.9	455	49	337
557	1101	7.3	104	7.3	105	11.5	174	7.9	109
557	1103	405	2,601	333.7	1,804	293.8	1,526	211.2	1,067
592	1152	24.2	817	19.5	614	8.6	383	10.3	378
592	1153	8.2	103	13.5	141	8.1	107	5	55

Över generaltullstyrelsens framställning har kommerskollegium, efter remiss, avgivit utlåtande den 16 mars 1935 samt därvid tillika överlämnat från handelskamrarna i Stockholm, Göteborg, Malmö, Borås, Norrköping och Jönköping ävensom från Sveriges industriförbund, Sveriges textilindustriförbund samt Textilgrossisternas riksförbund inhämtade yttranden i ärendet.

Av yttrandena framgår, att enighet i stort sett råder därom, att vissa ändringar i den nuvarande klassificeringen enligt tulltaxan av de varuslag, som avses i generaltullstyrelsens framställning, äro av behovet påkallade och att en justering av vissa tullsatser ävenledes bör vidtagas. Beträffande sättet för ändringarnas genomförande hava emellertid skiljaktiga meningar i olika avseenden gjort sig gällande.

Handelskamrarna i Göteborg, Norrköping och Jönköping hava icke haft något att erinra mot generaltullstyrelsens förslag i vare sig den ena eller den andra delen.

Handelskammaren i Malmö har förklarat, att den med hänsyn till de tulltekniska svårigheter, som vore förenade med förtullning av blusar av strumpstolsgoods, icke hade något att invända mot generaltullstyrelsens förslag till ändring av tulltaxenr 592. Visserligen skulle ändringen otvivelaktigt medföra ett visst förfång för en del intressen inom den svenska triåindustrien, men å andra sidan vunnes därigenom enligt handelskammarens mening en för handeln visst icke betydelselös enhetlighet beträffande tulltaxeringen av blusar, bluskoftor och dylika plagg.

I samtliga övriga yttranden hava däremot gensagor riktats mot generaltullstyrelsens förslag i sistberörda del. Önskvärdheten av de tulltekniska svårigheternas avhjälpande vitsordas, men för vinnande av detta syfte och ernående av likformighet i tulltaxeringen föreslås andra utvägar än den av generaltullstyrelsen förordade, vilken skulle leda till en avsevärd minskning av tullskyddet. *Handelskammaren i Borås och Sveriges industriförbund* förordar sålunda i stället en utvidgning av tulltaxenr 592 till att omfatta jämväl sådana klädespersedlar, från vilka blusar endast med svårighet kunna särskiljas. För undvikande av en alltför hög tullbelastning av vissa grövre sportplagg och dylikt kunde därvid föreskrivas en viss maximivikt för tillämpning av den högre tullsatsen. Nyssnämnda handelskammare föreslår för sin del, att till tulltaxenr 592 måtte hänföras blusar, jumpers, koftor, alla vägande högst 3 kilogram per dussin, ävensom skjortor med fast krage, klädningar, morgonrockar och kappor av spånadsvara (metervara), icke innehållande silke. *Stockholms handelskammare* åter föreslår uppdelning av tulltaxenr 592 genom införande av ett halvnummer under denna rubrik, omfattande — förutom blusar — jumpers, blusskyddare, koftor, kappor, pullovers, skjortor med fast krage samt västar. För denna nya rubrik föreläs en tullsats av 300 kronor för 100 kilogram. *Textilgrossisternas riksförbund* förordar slutligen en tredelning av ifrågavarande rubrik allt efter plaggens utstyrsel med tullsatser av 500, 400 och 350 kronor för 100 kilogram.

Kommerskollegium har beträffande förslaget i nu omhandlade del anfört bland annat följande:

Kollegium hyser starka betänkligheter mot vidtagande på enbart tulltekniska skäl av en ändring, som skulle innebära en faktisk, avsevärd tullsänkning för en rätt stor grupp av varor. Något direkt yrkande om en sådan sänkning av tullen föreligger, såvitt collegium har sig bekant, ej tidigare från näringslivets representanter.

Kollegium är icke i tillfälle bedöma, huruvida en sådan mera vittgående ändring av tulltaxerubriken 592 som förordats av Stockholms handelskammare och Textilgrossisternas riksförbund kan vara befogad. Vidtagande av en dylik ändring torde i varje fall böra föregås av en mera fullständig utredning än vad som föreligger i detta samband.

Skulle därför av anförda tulltekniska skäl en ändring anses böra vidtagas, ansluter sig collegium till det förslag, som omfattats av Sveriges industriförbund och handelskammaren i Borås och som, enligt vad som framgår av generaltullstyrelsens uttalanden, torde kunna anses såsom en tulltekniskt sett någorlunda acceptabel lösning. Formuleringen av tulltaxenr 592 torde i så fall lämpligen kunna givas den avfattning, som föreslagits av nämnda handelskammare.

Vad därefter angår de av generaltullstyrelsen föreslagna ändringarna i tulltaxenr 556, avseende att bereda ökat skydd för tillverkningen av vissa slag av underkläder och nattdräkter, hava dessa lämnats utan erinran av *Sveriges industriförbund* och *Sveriges textilindustriförbund* samt i huvudsak tillstyrkts jämväl av *handelskamrarna i Malmö* och *Borås*. Handelskammaren i Borås har emellertid samtidigt påyrkat höjning av viktgränsen för de varuslag, som skulle hänföras under den nya tulltaxerubriken 556: 3, från 1 till 2 kilogram, därvid hänvisats till de stora svårigheter, som en nu förekommande och alltmera ökad import av hit hänförliga billiga japanska varor beredde de svenska industriföretagen; detta yrkande överensstämmer sålunda med den inledningsvis omförmälda framställningen från innehavaren av Motala trikäfabrik. Därjämte har handelskammaren i Malmö i anslutning till sitt tillstyrkande av förslaget hemställt om införande vid positionerna 556: 1 och 556: 2 av en anmärkning av innehåll, att en mindre besättning i form av agraffer och dylikt å tyngre plagg icke skall föranleda till att varan tulltaxeras efter dessa nummer. *Stockholms handelskammare* och *Textilgrossisternas riksförbund* hava ansett de föreslagna tullsatserna av 600 kronor vid nr 556: 1 och 400 kronor vid nr 556: 2 alltför höga och hava för sin del förordat en begränsning därav, handelskammaren till 400 respektive 300 kronor, och riksförbundet till 350 respektive 275 kronor.

Kommerskollegium har i förevarande del anslutit sig till generaltullstyrelsens förslag utan vidtagande av de sålunda ifrågasatta ändringarna i detsamma. Kollegium har därvid förklarat, att collegium ansett sig kunna utgå från att det av handelskammaren i Malmö uttalade önskemålet om ett förtydligande av de nya bestämmelserna — så att exempelvis anbringandet av en enkel agraff av konstsilke kring knapphålen på tyngre plagg ej skall föranleda till tulltaxering enligt högre tullsats — må kunna tillgodoses genom av generaltullstyrelsen utfärdade direktiv.

Vad särskilt angår den ifrågasatta höjningen av viktgränsen vid nr 556: 3

hava kommerskollegium och generaltullstyrelsen i gemensamt avgivet utlåtande över förenämnda framställning från innehavaren av Motala trikåfabrik förklarat, att de icke funne tillräckliga skäl föreligga för den begärda höjningen.

Såsom framgår av den lämnade redogörelsen har den vid senaste tulltaxe-*Departements-*revision genomförda högre tullbeskattningen av vissa artiklar av trikåväv, i *chefen.* tulltaxan upptagna under nr 592, visat sig leda till betydande svårigheter vid tulltaxeringen. Vad i ärendet förekommit giver otvivelaktigt vid handen, att åtgärder av ett eller annat slag i syfte att i möjligaste mån undanröja dessa svårigheter äro av behovet påkallade. Då svårigheterna i främsta rummet bestått i särskiljandet av blusar från andra liknande plagg, har generaltullstyrelsen för sin del ansett frågan böra lösas genom en utbrytning ur tulltaxenr 592 av artikeln blusar, som i sådant fall skulle komma att falla under tulltaxenr 593 och liksom tidigare draga den för strumpstolsarbeten i allmänhet stadgade lägre tullen. Beträffande verkningarna av detta förslag må här nämnas, att blusar av ylletrikå, vilka äro de vanligast förekommande och enligt nuvarande bestämmelser alltefter förekomsten av garnering och dennas beskaffenhet draga tull av 849, 691 eller 569 kronor för 100 kilogram, efter ändringens genomförande skulle bli belagda med en enhetlig tullsats av endast 175 kronor för 100 kilogram. I likhet med kommerskollegium och flertalet av de hörda näringsorganisationerna har jag icke kunnat undgå att hysa betänkligheter gentemot vidtagande på enbart tulltekniska skäl av en så pass kraftig tullnedsättning. Jag vill därför för min del ansluta mig till det av handelskammaren i Borås framlagda och av kommerskollegium biträdade förslaget, enligt vilket tulltaxenr 592 skulle utvidgas till att omfatta jämväl vissa särskilt angivna blusliknande persedlar, varvid för tillämpningen av den högre tullsatsen beträffande blusar, jumpers och koftor skulle fastställas en viktgräns av 3 kilogram per dussin. Även om denna lösning ur tullteknisk synpunkt icke erbjuder samma fördelar som den av generaltullstyrelsen förordade, torde den dock vara ägnad att undanröja en god del av de nuvarande svårigheterna.

Vad därefter angår tullsatserna för vissa med utstyrsel försedda underkläder och nattdräkter anser jag mig icke kunna biträda de framställda önskemålen om tullhöjning för ifrågavarande artiklar.

Sidenklädningar m. m. Gällande tulltaxa upptager under nr 602 (statistiskt nr 1163—1164) och nr 603 (statistiskt nr 1165—1166) kläder och andra i tulltaxan ej särskilt nämnda sömnadsarbeten av hel- eller halvsiden eller av vävnad, hänförlig till tulltaxenr 475, 476 eller 613. Av sistnämnda rubriker upptaga nr 475—476 fälb-, plysch- och sammetsvävnader, innehållande silke, och nr 613 vissa vävnader, i vilka ingår finare metalltråd. Ifrågavarande kläder och sömnadsarbeten beläggas med samma tull som den spånadsvara, av vilken de framställts, med tillägg av 50 pro-

cent, om artiklarna äro försedda med broderier eller spetsar (tulltaxenr 602), men eljest 30 procent (tulltaxenr 603).

Hos Kungl. Maj:t har aktiebolaget Fasilko i Göteborg gjort framställning om höjning av tilläggsprocenten vid såväl nr 602 som nr 603 i tulltaxan till 150. Till stöd härför har anförts i huvudsak följande:

Bolaget bedreve sedan några år tillbaka tillverkning av klädningar, blusar och dylikt av hel- och halvsiden i konstsilke. Ehuru de naturliga förutsättningarna för en dylik tillverkning vore lika goda i vårt land som i utlandet, hade det hittills icke varit möjligt att i större grad utveckla tillverkningen ifråga. Anledningen härtill vore att söka i det låga tullskydd, som för närvarande åtnjötes för berörda artiklar. Såsom exempel härå kunde anföras, att en helsidenklädning i konstsilke av den vanligast förekommande typen enligt gällande bestämmelser droge en tull av 4 kronor 87 öre. Från detta belopp avginge emellertid tullkostnaden för i klädningen ingående vävnadsmaterial och besättningsartiklar, vilken kostnad uppginge till 3 kronor. Följaktligen uppginge nettotullskyddet till endast 1 krona 87 öre, vilket belopp uppenbarligen icke vore tillräckligt för att kompensera de merkostnader, som den svenska industrien på området måste vidkännas till följd av högre arbetskostnader och dylikt. Tullarna å klädningar och andra sömnadsarbeten av yllevävnad hade under de senare åren underkastats vissa i och för sig synnerligen välmotiverade höjningar. Det syntes icke mindre motiverat, att motsvarande höjningar vidtoges även i fråga om dylika persedlar av hel- eller halvsiden.

Över framställningen hava *kommerskollegium* och *generaltullstyrelsen*, efter remiss, den 28 februari 1935 avgivit gemensamt utlåtande, däri huvudsakligen anförts följande:

Vid av ämbetsverken verkställd utredning hade från sökandebolaget med flera inhämtats uppgifter rörande tillverkningen av vissa klädespersedlar, vilka uppgifter närmare belyste förevarande fråga. Av dessa uppgifter syntes framgå, att den inhemska konfektionsindustrien för närvarande åtnjöte intet eller endast ett helt obetydligt tullskydd för tillverkningen av sådana klädningar av hel- eller halvsiden, innehållande konstsilke, som icke vore försedda med broderier eller spetsar. I fråga om klädningar av konstsidan med dylik utstyrsel liksom även beträffande klädningar av natursiden hade utredningen givit ett något gynnsammare resultat, men det finge dock anses uppenbart, att de nuvarande tullsatserna icke lämnade tillverkningen inom landet något tillfredsställande skydd. Vad nu sagts rörande klädningar gällde i stort sett även i fråga om blusar, kjolar och andra konfektionerade artiklar.

Uppgifterna rörande importen under åren 1930—1934 av varor, hänförliga till statistiskt nr 1163—1166, utvisade bland annat, att den huvudsakliga importen fölle under statistiskt nr 1165—1166 och sålunda avsåge artiklar, som icke vore försedda med broderier eller spetsar. Under dessa sistnämnda statistiska nr hade åren 1932 och 1933 redovisats en införsel av 50.8 respektive 57.1 ton med ett värde av 3 respektive 4.5 miljoner kronor. En sammanräkning av de preliminära siffrorna för år 1934 hade givit till resultat, att importen då uppgått till 63.2 ton. Enär de olika artiklar, som fölle under ifrågavarande nummer, icke vore särskilt specificerade i statistiken, vore det emellertid icke möjligt att närmare angiva, huru stor del av hela importen som utgjorts av klädningar, blusar etc. Enligt handels-

statistikens siffror visade importen sålunda en stigande tendens, och vissa omständigheter tydde även på att den utländska konkurrensen under 1935 komme att göra sig gällande i än högre grad på den svenska marknaden. I detta sammanhang förtjänade särskilt framhållas, att produktionskostnaderna i vissa främmande länder ställde sig väsentligt lägre än i Sverige, beroende bland annat därpå, att en stor del av tillverkningen i dessa länder utfördes såsom hemarbete.

Såvitt ämbetsverken nu kunde bedöma, syntes en höjning av tullen vid tulltaxenr 602—603 påkallad. I detta sammanhang kunde erinras därom, att vid tulltaxenr 605—607, upptagande kläder och andra ej särskilt nämnda sömnadsarbeten av yllevävnad, införts en tilläggstull av 150 procent å vävnadstullen. Efter denna höjning droge kläder av yllevävnad, hänförliga till sagda nummer, med visst undantag samma tull som den spånadsvara, av vilken de framställts, med tillägg av lägst 225 och högst 385 procent.

Det kunde ifrågasättas, huruvida en eventuell tullförhöjning för kläder, hänförliga till tulltaxenr 602—603, borde avse hela gruppen eller begränsas till artiklar av viss beskaffenhet. En ytterligare uppdelning av hithörande varuslag kunde emellertid medföra vissa tulltekniska svårigheter. Då vidare klädningar, blusar, kjolar och andra dylika persedlar utgjorde de ojämförligt största artiklar, som fölle under ifrågavarande nummer, ville ämbetsverken förorda en generell tullförhöjning, vilken, såsom skett vid tulltaxenr 605—607, lämpligen borde vidtagas genom införande av tilläggstull.

Beträffande frågan om tullförhöjningens storlek hade verkställda beräkningar utvisat, att en förhöjning understigande 100 procent av vävnadstullen näppeligen skulle innebära någon sådan ökning av tullskyddet, som vore av praktiskt värde för den svenska industrien. Infördes en tilläggstull motsvarande 100 procent av tullen å den spånadsvara, av vilken artiklarna framställts, skulle tilläggsprocenten komma att höjas vid nr 602 från 50 till 150 procent och vid nr 603 från 30 till 130 procent. Genom en sådan höjning skulle tillverkningen av klädningar, hänförliga till tulltaxenr 603, erhålla ett nettotullskydd motsvarande cirka 12—15 procent av grosshandelspriset.

I överensstämmelse med vad sålunda anförts hava ämbetsverken hemställt om införande vid tulltaxenr 602 och 603 av tilläggstull motsvarande 100 procent av tullen å den spånadsvara, av vilken artiklarna framställts.

Sökandebolaget har därefter i en den 21 december 1935 till finansdepartementet inkommen skrift upprepat sin begäran om ökat tullskydd och därvid framhållit, att konkurrensen från de utländska tillverkarnas sida under år 1935 ytterligare skärpts.

I anslutning till de i ämbetsverkens utlåtande meddelade uppgifterna rörande importen under åren 1932—1934 av varor, hänförliga till statistiskt nr 1165 och 1166, torde böra nämnas, att enligt numera föreliggande definitiva siffror importen vid berörda nummer under år 1934 uppgick till sammanlagt 63.1 ton med värde av 5.1 miljoner kronor. Motsvarande preliminära siffror för år 1935 utgjorde 72.3 ton och 5.4 miljoner kronor. Den under ifrågavarande nummer redovisade importen har alltså under senare år oavbrutet stigit. Importen vid statistiskt nr 1163 och 1164, vilken under 1934 utgjorde sammanlagt 11.9 ton med värde av 0.9 miljon kronor, steg under 1935 till sammanlagt 16.2 ton med värde av 1.2 miljon kronor.

Departements-
chefen.

Vad i ärendet förekommit synes bekräfta, att det nuvarande tullskyddet på förevarande område icke kan anses tillfredsställande. Såsom ämbetsverken anför, torde en tullhöjning lämpligen böra ske genom införande av tilläggstull. I fråga om tilläggstullens storlek ansluter jag mig till ämbetsverkens förslag och förordar alltså, att densamma för samtliga här ifrågasvarande artiklar bestämmes till 100 procent av tullen å den spånadsvara, av vilken artiklarna framställts.

Häftstift. Av häftstift förekomma flera olika slag. De viktigaste torde vara:

celluloidstift (med skålla av celluloid å huvudet),
stålstift (ritstift), helt av stål utan ytbetäckning,
mässingsstift (med huvud av mässing eller ock av stål, helt förmässingade),

lackerade stift (av stål, med huvudet överdraget med lackfärg).

I tullhänseende äro häftstift huvudsakligen hänförliga till nedan angivna tvenne nummer, nämligen:

celluloidstift till tulltaxenr 1111 (statistiskt nr 2039) med tull av 80 kronor för 100 kilogram jämte tilläggstull av 40 kronor för 100 kilogram,

övriga slag av stift till tulltaxenr 851 (statistiskt nr 1515) med tull av 15 kronor för 100 kilogram.

På grund av bland annat den stora tullskillnaden mellan celluloidstift och andra stift har övergång i stor utsträckning ägt rum från celluloidstift till s. k. lackerade stift.

Häftstift införas förpackade i mindre askar av papp eller träspån om i regel 100 stycken stift i varje ask (stundom med 36 stift i varje ask). Vikterna för olika kvaliteter, inklusive askar, växla mellan 35 och 40 kilogram för 1,000 askar om 100 häftstift. Stiftens nettovikt uppgår härvid till 29—32 kilogram. Med nuvarande tullsats av 15 kronor för 100 kilogram växlar tullbeloppet för 1,000 askar mellan 5.25—6 kronor.

I särskilda ansökningar, inkomna den 3 december 1934 och den 28 augusti 1935, har aktiebolaget Olfa hemställt om höjning av tullen å de vanliga slagen av häftstift. Till stöd härför har bolaget anförts huvudsakligen följande: I november 1934 hade bolaget övertagit en i Gropen, Fjugesta, bedriven tillverkning av häftstift, vilken tillverkning numera sysselsatte omkring 50 personer. Denna tillverkning fordrade för att kunna bestå ett förhöjt tullskydd, ty det nuvarande skyddet vore otillräckligt, bland annat beroende på tullbelastningen å de för tillverkningen erforderliga halvfabrikaten, främst bandjärn.

Efter särskilda remisser hava *kommerskollegium* och *generaltullstyrelsen* den 15 februari 1935 och den 23 januari 1936 gemensamt avgivit yttranden över framställningarna samt därvid anförts bland annat följande:

Enligt företedda kalkyler över materialförbrukningen torde tullen å råmaterial (bandjärn och järntråd) motsvara cirka 3 kronor 10 öre per 1,000

askar eller omkring 8 kronor 40 öre per 100 kilogram färdig vara (inklusive emballage). Härtill borde emellertid läggas tullen — respektive tullskyddet — å förpackningskartongerna, utgörande 75 kronor per 100 kilogram.

Tillverkningen av häftstift hade sålunda att för råvaror och förpackningskartonger vidkännas en tullbelastning, som säkerligen överstege den nu utgående tullen å varan, vilket hade sin förklaring av det förhållandet, att vid nu gällande tulltaxas tillkomst ingen inhemsk tillverkning av häftstift förekommit.

I betraktande av de svårigheter, som uppenbarligen förelåge för bedrivande av en dylik tillverkning i relativt begränsad omfattning och i konkurrens med i kartell sammanslutna utländska större tillverkare, syntes tullen böra avvägas så, att den lämnade ett visst skydd för den inhemska industrien. Av sökanden föreslagen tullsats, 1 krona 25 öre per kilogram syntes emellertid väl hög. I de avseenden, vilka borde tagas i betraktande vid tullskyddets avvägning, skilde sig häftstiftstillverkningen icke väsentligt från tillverkningen av möbelspik, vilken artikel vore upptagen under tulltaxenr 850 (statistiskt nr 1513) med en tull av 50 kronor per 100 kilogram.

På grund härav hava ämbetsverken hemställt, att tulltaxenr 850 måtte utvidgas att omfatta även häftstift, varigenom tullen skulle komma att utgå efter 50 kronor för 100 kilogram. Enligt vad ämbetsverken uttryckligen framhållit hava de med berörda förslag icke åsyftat någon ändring i hittills tillämpad tulltaxering av häftstift, försedda med skålla av celluloid å huvudet, vilken vara fortfarande skulle hänföras till tulltaxenr 1111.

Några importsiffror för enbart häftstift stå icke att erhålla ur handelsstatistiken, enär statistiskt nr 1515 och 2039 omfatta även andra varuslag än häftstift. Då emellertid en avsevärd del av den under statistiskt nr 1515 redovisade importen torde utgöras av häftstift, må här lämnas följande sifferuppgifter rörande importen vid detta nummer:

År	Ton	1.000 kr.
1932	106	165
1933	100	182
1934	126	223
1935	116	205½ (preliminära siffror)

Av utredningen i ärendet synes framgå, att tullskyddet för ifrågavarande tillverkning är obetydligt, om ej rent negativt, på grund av tullbelastningen å de för tillverkningen erforderliga halvfabrikaten. Med hänsyn härtill och då tillverkningen av häftstift i stort sett är att jämställa med tillverkningen av möbelspik, anser jag mig böra förorda genomförandet av det av ämbetsverken framlagda förslaget om hänförande av häftstift till tulltaxenr 850 (statistiskt nr 1513) med en tull av 50 kronor för 100 kilogram. Såsom ämbetsverken framhållit åsyftas härmed givetvis icke någon förändring i tulltaxeringen av s. k. celluloidstift, vilka sålunda fortfarande skola hänföras till tulltaxenr 1111.

Det torde här böra omnämnas, att vid årets riksdag väckts motion (II: 447) i samma ämne som avses i förevarande framställning.

*Departement-
chefen.*

Delar till vågar. I gällande tulltaxa upptagas under nr 1074 analys- och apoteksvågar ävensom brevågar med tull av 100 kronor, under nr 1075 tafel- och hushållsvågar med tull av 25 kronor samt under nr 1076 decimalvågar, bestående huvudsakligen av trä och järn, med tull av 15 kronor, allt för 100 kilogram. Andra vågar än de nu nämnda hänföras till nr 1077, som stadgar en värdetull av 10 procent.

Särskilt inkommande delar till vågar falla icke under de angivna numren utan tulltaxeras såsom i tulltaxan ej särskilt nämnda arbeten av det ämne, varav de bestå. Detta förhållande medför, att vågar, som av den utländske säljaren levereras söndertagna i delar, vid tulltaxeringen bliva belagda med den för varan i sammansatt skick fastställda tullen endast då delarna samtidigt föreligga till tulltaxering.

I skrivelse den 28 december 1935 har *generaltullstyrelsen* föreslagit, att tulltaxenr 1077 måtte utvidgas till att omfatta jämväl delar till vågar, hänförliga till sagda nummer. Till stöd härför har styrelsen anfört följande:

Enligt vad styrelsen erfarit pläga vissa vågar, som betinga ett högt pris och äro hänförliga till tulltaxenr 1077, införas till riket i delsändningar, ett försändningssätt som lär vara betingat endast med hänsyn till på området gällande tullagstiftning. Med tillämpning av nuvarande bestämmelser tulltaxeras i sådant fall de olika delarna efter sin beskaffenhet. Vågarna komma härigenom att draga en tull, som motsvarar endast 1 à 2 procent av värdet, under det att tullen vid nr 1077 utgår med 10 procent av värdet.

Då det ur tullbeskattningsynpunkt måste anses otillfredsställande, att tullen å en vara reduceras till en bråkdel av det belopp, som avsetts för densamma allenast därför, att varan införes i delar, vilkas sammansättning icke kräver nämnvärt arbete, finner styrelsen sig böra föreslå, att i tulltaxenr 1077 upptagas jämväl delar till vågar, hänförliga till detta nummer. Någon motsvarande ändring beträffande tulltaxenr 1074—1076 torde däremot icke vara erforderlig.

Kommerskollegium har i infortrat utlåtande förklarat sig icke hava något att erinra mot bifall till generaltullstyrelsens förslag.

*Departements-
chefen.*

Det av generaltullstyrelsen påtalade tillvägagångssättet vid import av vissa vågar innebär uppenbarligen ett kringgående av tullbeskattningen, vilket icke minst av hänsyn till den lojala handeln bör förhindras. Genom frågans lösning på sätt styrelsen föreslagit torde några berättigade intressen icke trädas för nära, och jag tillstyrker alltså bifall till styrelsens förslag.

Dag för ikraftträdandet av de av mig nu förordade nya bestämmelserna torde böra bestämmas av Kungl. Maj:t.

Under åberopande av vad i det föregående anförts och då proposition i ärendet jämlikt § 54 riksdagsordningen torde kunna avlåtas utan hinder av att den för propositioners avlämnande till riksdagen i allmänhet stadgade tid gått till ända, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels antaga följande förslag till ändringar i den vid tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316) fogade tulltaxan:

			Tull för 100 kg kronor
188: 1	Kaliumhydrat (kaustikt kali) i fast form	N	4: 50
188: 2	Kaliumhydrat (kaustikt kali) i lösning samt natriumhydrat (kaustikt natron, kaustik soda) T; ävensom kalium- och natriumxantogenat N		2: 50
277	Glutenlim	T	20: —
	Kläder och andra sömnadsarbeten, ej särskilt nämnda: av knutna, stickade, virkade eller på strumpstol förfärdigade varor:		
592	blusar, jumpers och kofter, vägande högst 3 kg per dussin, kjolar, klädningsar, morgonrockar, skjortor med fast krage samt kappor av spånadsvara (metervara), icke innehållande silke	E	
		beläggas med samma tull som klädespersedlar av vävnad av motsvarande spånadsämne.	
593	andra	beläggas med samma tull som är bestämd för strumpstolsarbeten, utan förhöjning.	

850	Spik, ej särskilt nämnd, stift och nubb, även med huvud helt eller delvis av annan oädel metall än järn: möbelspik och s. k. koffertnaglar, även överklädda; ävensom häftstift	E	50: —
	Vågar:		
1077	andra slag; ävensom delar till vågar, hänförliga till detta nummer.....	100 kr.	10: —

dels besluta, att förordningen den 31 januari 1932 (nr 15) med tillägg till gällande tulltaxa skall i nedan angivna delar erhålla ändrad lydelse på sätt av det följande framgår:

Tulltaxe- nr	Statistiskt nr	Varuslag	Tilläggstull för 100 kg kronor
538	1076	Elastiska band och snören, innehållande strängar (trådar) av kautschuk: i förening med silke E	200: —
581	1138	Hängslen, bälten, skärp, strumpeband, klädnings- och ärmhållare samt andra dylika persedlar, ej hänförliga till gulddragararbeten; ävensom delar därtill av spånadsvara: av elastiska band eller snören, innehållande silke E	200: —

dels såsom ytterligare tillägg till gällande tulltaxa besluta, att vid införsel från utlandet av varor av följande slag skall utöver tull, som stadgas i tulltaxan, utgå tilläggstull på sätt nedan sägs:

Tulltaxe- nr	Statistiskt nr	Varuslag	Tilläggstull
		Kläder och andra sömnadsarbeten, ej särskilt nämnda: — — — — — andra slag: — — — — — av hel- eller halvsiden eller av vävnad, hänförlig till nr 475, 476 eller 613 (statistiskt nr 1011, 1012 eller 1176):	
602	1163—1164	försedda med broderier eller spetsar..... E	100 % av tul- len å den spånads- vara, av vil- ken artik- larna fram- ställts.
603	1165—1166	andra E	

dels ock förklara, att de nya bestämmelserna skola träda i kraft å dag, som Kungl. Maj:t bestämmer.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

H. Wihlborg.